

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/60/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1315218358
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1315218358.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. C. C., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matky - M. C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX K., zastúpenej Mgr. Igorom Schweighoferom, advokátom so sídlom Holíčska 28, 851 05 Bratislava, a otca - C. T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. 9, XXX XX T. pri V., zastúpeného SP&R, s.r.o., so sídlom Maróthyho 6, 811 06 Bratislava, IČO: 36 859 982, v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 02.05.2019, č.k. 37P/302/2015-604, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku I. p o t v r d z u j e.

Vo výroku II. o zročnom výživnom sa m e n í tak, že zročné výživné na maloletého O. C. C., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 27.08.2015 do 31.03.2021 vo výške 2280,3 eur sa otcovi povoľuje zaplatiť v splátkach po 190 eur mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci spolu s bežným výživným k rukám matky počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod stratou výhody splátok. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Bratislava III, rozsudkom zo dňa 02.05.2019, č.k. 37P/302/2015-604, vo výroku I. určil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého O. C. C., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 250 eur mesačne, počnúc dňom 27.08.2015, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky; vo výroku II. zročné výživné na maloletého za obdobie od 27.08.2015 do 30.04.2019 v sume 2.740,30 eura, povolil otcovi splácať v 20 eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným, počnúc dňom 01.05.2019, k rukám matky, pod následkom straty výhody splátok; vo výroku III. návrh matky vo zvyšku zamietol; vo výroku IV. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 25 ods. 1, 2, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 6, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. (ďalej len Zákon o rodine) a uviedol, že na základe vykonaného dokazovania výživné na maloletého určil od podania návrhu tak, aby výška zodpovedala jeho veku a nákladom na jeho odôvodnené potreby ako aj možnostiam a schopnostiam otca a vo zvyšku návrh matky zamietol. Do úvahy vzal, že maloletý je vo veku vyše 4 rokov, jeho zdravotný stav je vážny keď vo veku 6 mesiacov mu bol diagnostikovaný Ewingov sarkóm, dostával chemoterapiu, ktorá zanechala následky na jeho zdraví, pridružili sa ďalšie choroby, má predpísanú diétu, je lekársky sledovaný. Za preukázané mal, že liečba maloletého je nesporne finančne nákladná, maloletý absolvuje kontroly v dennej onkologickej ambulancii, 3 - 4 x ročne vyšetrenia CT mozgu a MR krku, sonografické vyšetrenia uzlín, brucha a celého tela. Vyšetrenia CT a MR si pre celkovú anestézu

vyžadujú jeho hospitalizáciu. Maloletý má oslabenú imunitu ako dôsledok agresívnej liečby základného ochorenia vyžadujúce si ďalšie náklady. V dôsledku onkologickej liečby má maloletý poškodené obličky, diagnostikovanú glykosúriu, podstúpil vybratie mandlí, je opakovane často chorý a preto zamestnaná matka musí zostávať doma. Maloletý má zhoršený zrak a histaminovú intoleranciu, alergiu na lepek, sóju, laktózu, v dôsledku čoho musí mať diétu a osobitne upravenú a čerstvú stravu. Skonštatoval, že maloletý je prihlásený do predškolského zariadenia od 9/2017 s poplatkom 60 eur mesačne, ktoré pre svoj nepriaznivý zdravotný stav navštevuje zriedkavo. Zohľadnil podiel účasti každého z rodičov, pričom otec sa na starostlivosti o maloletého okrem platenia výživného 100 eur mesačne nepodieľa v žiadnym spôsobe, o maloletého sa nezaujíma, nenavštevuje ho. Z dôvodu ochorenia maloletého bola matka na predĺženej rodičovskej dovolenke, do 7/2019 poberala rodičovský príspevok v sume 238 eur mesačne, od 2/2019 pracuje s mesačným netto príjmom 640 eur. Zohľadnil zmenu osobného stavu matky, ktorá dňa 19.01.2019 uzavrela manželstvo, jej manžel je zamestnaný v poisťovni Novis, s priemerným mesačným netto príjmom 1.050 eur. Finančne a aj s osobnou starostlivosťou o maloletého pomáhajú matke jej rodičia, najmä otec, ktorý je z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu vnuka dobrovoľne nezamestnaný. Otcove schopnosti a možnosti považoval za plne dostatočné a spôsobilé na získanie adekvátneho zamestnania s primeraným príjmom tak, aby si vyživovaciu povinnosť plnil v dostatočnej miere. Za preukázané mal, že otec bol spočiatku nezamestnaný, vykonával brigádnickú činnosť, študoval denne, pritom sa nezapájal do pracovného procesu napriek tomu, že mu v tom nič nebránilo. Po ukončení štúdia bol evidovaný na úrade práce, o dávky v hmotnej núdzi nepožiadaval, ako sám uviedol, žil z príjmu svojich rodičov a sporadicky vykonával brigádnickú činnosť. Takýto postoj otca vo vzťahu k maloletému, jeho zdravotného stavu a z neho vyplývajúcej zvýšenej starostlivosti a nákladov, považoval za nezodpovedný. Za preukázané mal, že otec nevlastní žiadny majetok, býva u svojich rodičov, na bývanie neprispieva, má mesačné výdavky stravu 200 eur, ošatenie 150 eur, kozmetiku 40 eur, cestovné 40 eur, mobil 20 eur. Pri vyhodnotení možností a schopností otca vychádzal z jeho dobrého zdravotného stavu a dosiahnutého vysokoškolského vzdelania (1.st. VŠ - Bc., dizajn médií). Otcom preukazovaný záujem o hľadanie si adekvátneho zamestnania považoval za nedostatočný, keď otec si hľadá iba zamestnanie vo svojom odbore. Poukázal na aktuálne otcom uzatvorenú pracovnú zmluvu so spol. O., s.r.o., v ktorej pracuje na pozícii grafické práce a video produkcia zo dňa 23.04.2019, s dohodnutým mesačným brutto príjmom 570 eur, teda nižším ako príjem matky so stredoškolským vzdelaním. Poukázal na otcove finančne nákladné záľuby, grafiku, videotvorbu, Y., cyklistické súťaže aj v zahraničí. Zročné výživné za obdobie od podania návrhu 27.08.2015 do rozhodnutia 30.04.2019 vyčíslil v sume 2.740,30 eura, do celkovej dlžnej sumy započítal doposiaľ otcom zaplatené výživné od 8/2015 do 4/2019 vrátane v sume 8.300 eur (44 x 250 + alikvotná časť za 8/15 - 8.300 eur). Zročné výživné povolil otcovi splácať v mesačných splátkach. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP).

3. Proti tomuto rozhodnutiu, v časti výrokov I a II, podal v zákonnej lehote, prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu podľa § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP, odvolanie otec, navrhujúc odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie, v napadnutej časti zmeniť a výživné určiť sumou 175 eur mesačne od 27.08.2015, vo zvyšku návrh matky zamietnuť a rozhodnúť, že spotrebované výživné sa nevracia. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti považoval za nesprávny a nedostatočne odôvodnený. Súdu prvej inštancie vytkol, že nevykonala navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, nedoplnil dokazovania v zmysle intencií uznesenia Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/42/2017-536, zo dňa 07.12.2017 a odmietol jeho požiadavku na doplnenie dokazovania ohľadom preukázania súčasného zdravotného stavu maloletého (v spise sa nachádza zdravotná dokumentácia z roku 2016) a preukázania priemerných mesačných výdavkov na maloletého matkou, vyčíslených na sumu 900 až 1000 eur mesačne. Súd prvej inštancie vychádzal jednostranne iba z tvrdení matky o výške mesačných výdavkov uvedených na pojednávaní, bez ich hodnoverného preukázania, ktoré boli prezentované ako dôsledok zdravotného stavu maloletého. Poukázal na zmenu pomerov maloletého, ktorý začal navštevovať predškolské zariadenie, čo predpokladá zlepšenie jeho zdravotného stavu a tým priamo úmerne aj zníženie nákladov na jeho liečbu. Namietal jednostranný postup súdu prvej inštancie bez objektívneho zhodnotenia a skúmania individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z rodičov. Nesúhlasil s neobjektívnym nazeraním súdu na jeho osobu, ktorý ho hodnotil ako nezodpovedného, sledujúceho len svoje záujmy a nevzal do úvahy skutočnosť, že ako študent v rámci prípravy na budúce povolanie v čase od 16.09.2015 do 22.08.2018 študoval v trojročnom bakalárskom dennom štúdiu a mal snahu pokračovať v ďalšom štúdiu, pre dokončenie plnohodnotného vysokoškolského štúdia, s cieľom zamestnať sa. Súd nesprávne vyhodnotil, že jeho snaha zamestnať sa po skončení školy bola len údajná, napriek tomu, že bol evidovaný v zozname uchádzačov o

zamestnanie na Úrade práce a sociálnych vecí a rodiny Pezinok. Skutočnosť, že si v rámci aktívneho hľadania zamestnania nakoniec počas konania zamestnanie našiel, súd vyhodnotil skôr negatívne ako pozitívne. Namietal, že súd nezohľadnil zmenu pomerov na strane matky, ktorá sa medzičasom vydala, žije v spoločnej domácnosti s manželom, ktorý nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť a zároveň začala pracovať. Súd prvej inštancie objektívne neprihliadol na jeho schopnosti, možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce, zároveň tiež nevyhodnotil majetkové pomery oboch rodičov. Súd prvej inštancie nesprávne uzavrel, že sa okrem platenia výživného o maloletého nezaujíma a nevzal do úvahy jeho tvrdenia, že o maloletého sa zaujímal až do doby, kedy mu matka oznámila, že sa s maloletým môže stretávať iba obmedzeným spôsobom.

4. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca, prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu, žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť. Uviedla, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil celkový skutkový stav, zohľadňujúc zlý zdravotný stav maloletého a určil výživné, ktoré zodpovedá nárokom ťažko skúšaného maloletého. K námietkam otca o tom, že má málo rokov, nevie si nájsť adekvátne zamestnanie, ktoré mu bude vyhovovať aj z hľadiska finančného uviedla, že od narodenia neprejavuje žiadnu snahu aby akýmkoľvek iným spôsobom jej s maloletým pomáhal. Otec dokonca ani zrejme nevie, akú ochorenie maloletý prekonáva, lebo inak by do odvolania nemohol písať o nedostatočnom zistení jeho zdravotného stavu. Zdôraznila, že maloletému diagnostikovali v 03/2015 Ewingov sarkóm a podstúpil chemoterapiu, do onkologickej poradne chodí doposiaľ a bude tam chodiť veľmi dlho, možno aj v dospelosti. K tomu sa pridružili aj ďalšie ochorenia, ktorých potvrdenie priložila k vyjadreniu. Okrem toho, že maloletý prekonáva všetky tieto ochorenia je nutné aby mal zvýšenú starostlivosť a ochranu pred infekciami. Aj napriek jej starostlivosti mu v súčasnej dobe našli lekári na CT exostózu na panve, ktorý je momentálne našťastie nezhubný nádor, ale treba ho každé dva mesiace kontrolovať, lebo rastie a otvorené oblúky stavcov S1, S3, S4, lekári vysvetlili ako rásť chrbtice. Uviedla, že s manželom v januári 2020 očakávajú narodenie spoločného dieťaťa. Predložila potvrdenie o tom, že jej manžel je v súčasnej dobe nezamestnaný, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 01.09.2019. Poukázala na obsah odvolania otca, v ktorom vôbec nespomína jeho starostlivosť o maloletého, len sebecky poukazuje na to, ako on nemôže nájsť prácu, alebo ako nemohol doštudovať a pod. Uviedla, že jej nikto okrem rodičov v dobe prepuknutia ochorenia maloletého nepomohol a nebyť ich, nevedela ako by zvládla celkovú náročnú starostlivosť o choré dieťa.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadril.

6. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 65 a § 66 CMP, keď nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, s nariadením odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods.1, § 378 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), dospejúc k záveru, že odvolanie otca dôvodné nie je.

7. Udáva, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č.k. 37P/302/2015-439 zo dňa 16.06.2016 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matke, zastupovanie maloletého a správu jeho majetku ponechal v dispozícii oboch rodičov, ktorá časť rozsudku nadobudla právoplatnosť dňa 09.08.2016, rozhodnutie o výživnom na maloletého bolo uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/42/2017-536 zo dňa 07.12.2017 zrušené a vrátené na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudkom č.k. 37P/302/2015-604, zo dňa 02.05.2019, ktorý je predmetom odvolacieho konania súd prvej inštancie v ďalšom konaní a novom rozhodnutí rozhodol o výživnom na maloletého, avšak vo veci nevykonal potrebné dokazovanie a svoje rozhodnutie náležite nezdôvodnil. Odvolací súd preto postupom podľa § 384 ods. 2 CSP v odvolacom konaní doplnil dokazovanie lekárskymi správami o zdravotnom stave maloletého pediatrom MUDr. C. K. zo dňa 18.10.2019 a zo dňa 29.12.2020, MUDr. V. A. detského onkológa zo dňa 18.09.2019 a zo dňa 17.10.2019, potvrdením o príjme otca spol. O., s.r.o. za rok 2019, potvrdením ÚPSVAR Pezinok zo dňa 04.11.2020 o evidencii otca ako uchádzača o zamestnanie od 04.12.2019, matkou vyčíslenými nákladmi na odôvodnené potreby maloletého a výdavky na bývanie, zmluvou o úvere na bývanie poskytnutého matke a jej manželovi Slovenskou sporiteľňou, a.s. vo výške 142 660 eur o dňa 21.08.2019, výpisom z listu vlastníctva č. XXXX k.ú. K. Z. potvrdzujúcej vlastníctvo k nehnuteľnosti matkou a jej manželom na základe kúpnej zmluvy V-XXXXX/XXXX zo dňa 19.08.2020, sobášnym listom matky zo dňa 19.01.2019, rodným listom maloletého M. C., nar. XX.XX.XXXX, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, a.s. zo dňa 06.08.2020 o priznaní nároku na materské manžela matky z dôvodu, že dňa 26.07.2020 prevzal do starostlivosti dieťa M. C., nar.

XX.XX.XXXX, rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 29.11.2019 o priznaní nároku na materské matky za obdobie od 25.11.2019, pracovnou zmluvou a potvrdením o príjme matky v PD K. Z. zo dňa 11.02.2019, pracovnou zmluvou a potvrdením o príjme manžela matky v PD K. Z. zo dňa 28.02.2020, živnostenským oprávnením manžela matky zo dňa 25.03.2020.

8. Otec v konaní pred odvolacím súdom zotrval na dôvodoch odvolania, navrhujúc výšku výživného určiť v sume 170 eur od právoplatnosti rozhodnutia vzhľadom na jeho doposiaľ už zaplatenú časť, keď spotrebované výživné sa nevracia. Nesúhlasil s nazeraním na neho ako na rodiča, ktorý sa o maloletého nezaujíma a nemá záujem sa podieľať na jeho výžive a potrebách. Určené výživné však považoval za likvidačné, nezodpovedajúce jeho možnostiam a schopnostiam vzhľadom na jeho ukončené vysokoškolské vzdelanie v 1. stupni v odbore, ktorý znižuje jeho možnosti a schopnosti nájsť si primerané zamestnanie. Namietal výšku nákladov maloletého na stravu 200 eur mesačne a náklady na bývanie do ktorých matka zahŕňa splátky hypotekárneho úveru, náklady na dovolenky, školské potreby či narodeninovú oslavu maloletého, ktoré matka dokladmi o ich kúpe nepreukázala. Mal za to, že nákladom maloletého od jeho veku troch rokov by zodpovedala výška ním navrhovaného výživného.

9. Vo vzťahu k otcovi mal odvolací súd za preukázané, že otec nevlastní žiaden majetok, žije u svojich rodičov, bez nákladov na bývanie, ním uvádzanými osobnými výdavkami na stravu 200 eur, ošatenie 150 eur, mobil 20 eur, doprava 40 eur. Otec po ukončení strednej školy v 6/2015, v školskom roku 2015/2016 dňa 16.09.2015 nastúpil denné štúdium na Paneurópskej vysokej škole v Bratislave, Fakulty masmédií PEVŠ, ktoré ukončil v 1. bakalárskom stupni dňa 10.08.2018. Od 10.09.2019 bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, dňa 23.04.2019 uzavrel pracovnú zmluvu s spol. O., s.r.o. W. X/D, K., s dohodnutou mesačnou brutto mzdou 570 eur, od 04.09.2019 do 31.12.2020 bol nezamestnaný, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Podľa jeho tvrdenia sa na základe pracovnej zmluvy zamestnal v mesiacoch 1-2/2021 s príjmom 800 eur netto mesačne, pričom tento pracovný pomer sám ukončil výpoveďou k 28.02.2021. Otec svoje tvrdenia o dôvodnosti ukončenia posledného svojho pracovného pomeru nepreukázal čo odvolací súd vyhodnotil ako vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania a zárobku bez dôležitého dôvodu (§ 75 ods.1 Zákona o rodine). Otec v konaní pri preukazovaní svojho príjmu, snahy nájsť si primerané zamestnanie a dôvody svojej dlhodobej nezamestnanosti nijako nepreukázal, v tomto smere zostal v odvolacom konaní pasívny.

10. Matka v konaní pred odvolacím súdom žiadala rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť, zotrvávajúc na svojich prednesoch a stanoviskách.

11. Vo vzťahu k matke mal odvolací súd za preukázané, že po uzavretí manželstva 19.01.2019, jej dňa 03.01.2020 pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému M. C. a v súčasnej dobe očakáva narodenie tretieho dieťaťa. V 8/2019 nadobudla do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nehnuteľnosť, rodinný dom financovaný hypotekárnym úverom vo výške 142 660 eur s mesačnou splátkou 161 eur, ktorý so svojou rodinou po jeho dostavbe užíva od 9/2020. Matka bola na materskej dovolenke do 05.08.2017, odkázaná na rodičovský príspevok 230 eur a prídavky na dieťa 23 eur mesačne, neskôr z dôvodu zdravotného stavu maloletého do 7/2019 na predĺženej materskej dovolenke (rodičovský príspevok predstavoval 238 eur mesačne), od 11.02.2019 sa zamestnala v PD K. Z. s príjmom 640 eur mesačne. Po ukončení predchádzajúcej materskej dovolenky bola od 29.07.2020 nezamestnaná, jej manžel v tom čase nastúpil na materskú dovolenku s ich maloletým synom a poberal materský príspevok do 06.02.2021. Od marca 2021 matka poberať materský príspevok vo výške 370 eur mesačne a 49 eur prídavky na dve deti. Manžel matky pracoval v poisťovni G. s priemerným mesačným netto príjmom 1050 eur, od 3/2020 je držiteľom živnostenského oprávnenia na činnosť v oblasti trénerstva, je súčasne zamestnaný v PD K. Z. s trvaním pracovného pomeru do konca roka 2021, jeho mesačný príjem je cca 1500 eur netto.

12. Kolízny opatrovník navrhol v záujme maloletého dieťaťa po doplnení dokazovania rozhodnutie o výživnom ako vecne správne potvrdiť. Zotrval na doposiaľ prednesených vyjadreniach, keď ide o dieťa ktoré v dôsledku svojho ochorenia má trvalo zvýšené náklady na zabezpečenie priaznivého zdravotného stavu a stravovania a vyžaduje si zvýšenú starostlivosť.

13. Vo vzťahu k predmetnej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona

o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolaní. Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samej osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia. V tomto období podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá.

14. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine). Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmkoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete ust. § 62 ods. 5 veta druhá Zákona o rodine, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečením primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča.

15. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti.

16. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu je okrem zistenia ich skutočných príjmov aj preverenie podkladov, odôvodňujúcich záver, či dosahovaný príjem rodiča zodpovedá telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností rodičov, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a zároveň je rozhodujúce, či je tu skutočná vôľa dosiahnuť čo najvyšší zárobok, ako aj objektívne podmienky každého z rodičov na dosiahnutie príjmu, úmerného týmto predpokladom. Pre stanovenie výšky výživného platí tzv. zásada potenciality a nie zásada fakticity zárobku, z ktorého dôvodu je pre určenie výživného rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosiahnuť, keby náležite využíval svoje schopnosti a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje preto, že tieto svoje schopnosti dostatočne nevyužíva.

17. V danom prejednávanom prípade odvolací súd po doplnení dokazovania vyhodnotiac dôvody odvolania otca dospel v otázke výšky výživného na maloletého v zhode so súdom prvej inštancie k rovnakému záveru. Určená výška výživného zodpovedá ako odôvodneným potrebám maloletého,

jeho veku, výdavkom spojených s náročnou starostlivosťou a liečbou, ako aj zisteným zárobkovým a majetkovým pomerom rodičov, ich možnostiam a schopnostiam, v zmysle kritérií rozhodných pre určovanie výživného na maloleté dieťa uvedených v ustanovení § 62 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine a to počas celého posudzovaného obdobia (od podania návrhu dňa 27.08.2015 do rozhodnutia odvolacieho súdu dňa 30.03.2021). Pri určení výšky výživného bolo potrebné do tejto premietnuť aj ďalšie rozhodujúce skutočnosti a to výkon výlučnej osobnej starostlivosti matky o maloletého a s tým súvisiace aj rozdielne možnosti a schopnosti rodičov pri získavaní pracovných príležitostí a adekvátneho príjmu, keď otec má vysokoškolské vzdelanie a na rozdiel od matky môže využiť všetok svoj potenciál a čas sa profesne rozvíjať alebo aj pracovať v inom ako vyštudovanom odbore alebo profesii.

18. Pokiaľ otec namietal nedostatočne zistený skutočný stav vecí súdom prvej inštancie vo vzťahu k preukázaniu zdravotného stavu maloletého a nákladov na odôvodnené potreby maloletého v rámci ďalšieho konania, s touto námietkou sa odvolací súd stotožnil. V odvolacom konaní na základe výsledkov doplneného dokazovania ustálil, že maloletému vo veku 6 mesiacov bolo diagnostikované onkologické ochorenie Ewingov sarkóm a od 2/2015 podstupoval onkologickú liečbu, v dôsledku čoho mala matka okrem bežných nákladov na dieťa v jeho veku zvýšené náklady spojené s jeho ošetrovaním, pobytmi v nemocnici, dopravou, liekmi a zdravotníckymi pomôckami, pričom maloletý pri tejto diagnóze mal od počiatku zvýšené finančné nároky na stravu. Zdravotný stav maloletého sa dostal do remisie v 1/2016, avšak aj v tomto období si jeho liečba vyžadovala pravidelné lekárske sledovanie (4 x ročne kontrola u onkológa vyžadujúca si v dôsledku potrebných vyšetrení v celkovej anestéze 2 dňové hospitalizácie, absolvoval opakované vyšetrenia krvi). V dôsledku onkologickej liečby základného ochorenia mal (a doposiaľ má) maloletý zníženú imunitu, užíva podporné lieky a vitamíny, mal diagnostikované poškodenie obličiek, zhoršený zrak, glykosúriu, alergiu na lepok, laktózu, sóju, lecitíny a histamínovú intoleranciu. Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania a matkou vyčíslených a čiastočne preukázaných nákladov na maloletého tieto za obdobie od podania návrhu do 3 rokov maloletého ustálil minimálne vo výške 630 eur (priemerné mesačné výdavky predstavovali náklady na bývanie 30 eur, komplexné náklady na stravu 230 eur /bežná strava, Nutrilon, nutridriky/, drogériu a kozmetiku 20 eur, oblečenie a obuv 50 eur, plienky, utierky 150 eur, liečba 50 eur /lieky, antibiotiká, probiotiká, vitamíny, desinfekcia, striekačky/, náklady na dopravu k lekárom do Bratislavy 100 eur /benzín, parkovné/, hračky 15 eur). Od 9/2017 mohol maloletý nastúpiť do predškolského zariadenia aj keď ho v dôsledku svojho zdravotného stavu a následkov onkologického ochorenia navštevoval sporadicky. V období veku maloletého 3-6 rokov sa skladba výdavkov na jeho náklady zmenila a aj čiastočne znížila, keď matka nemala náklady na plienky, utierky, čiastočne sa znížili náklady na liečbu a dopravu maloletého na lekárske vyšetrenia v dôsledku zníženia ich intenzity. Naopak vznikli náklady na predškolské zariadenie, všeobecný rozvoj maloletého, ktorý sa už postupne mohol začleňovať do kolektívu a začať sa venovať rôznym aktivitám, chodiť na výlety a pod.. Za obdobie od 9/2017 do 9/2020 odvolací súd ustálil priemerné mesačné výdavky na odôvodnené potreby maloletého vo výške 470 eur (bývanie 30 eur, komplexné náklady na stravu 200 eur /strava pri dodržaní bezlepkovej a antihistamínovej diéty/, drogériu, kozmetiku 20 eur, oblečenie a obuv 40 eur, liečbu 70 eur /lieky na podporu imunity, sezónne alergie, vitamíny, probiotiká/, na predškolské zariadenie 60 eur, hračky a potreby pre všeobecný rozvoj maloletého 30 eur, dopravu 20 eur). Maloletý vo veku 6 rokov v školskom roku 2020/2021 nastúpil povinnú školskú dochádzku kedy je možné ustáliť zmenu vo výške a skladbe jeho nákladov a potrieb, zdravotný stav maloletého v dôsledku onkologického ochorenia je stabilizovaný avšak naďalej za podpornej liečby, lekárskeho dohľadu a s dodržiavaním diéty a osobitnej úpravy stravy. Za obdobie od 9/2020 do rozhodnutia ich odvolací súd uznal vo výške 530 eur (ako priemerné nevyhnutné výdavky maloletého na bývanie, vrátane udržiavania jeho životného priestoru na hru, spánok a prípravu do školy v novom bydlisku matky 40 eur, komplexné náklady na stravu 200 eur, hygienu 10 eur, celosezónne oblečenie a obuv 45 eur, liečbu 80 eur, náklady spojené s povinnou školskou dochádzkou 75 eur /aktivity, krúžky, voľný čas 20 eur, školský klub a jedáleň 40 eur, školské potreby vrátane tých, ktoré sú spojené s nástupom do školy 15 eur/, hračky 20 eur, výlety, dovolenky 40 eur, pohonné hmoty 20 eur. Takto vyčíslené náklady nezahŕňajú ďalšie výdavky maloletého, ako sú dary, pomôcky na všeobecný rozvoj, alebo bežné športové potreby detí jeho veku, ktoré maloletému zabezpečuje iba matka, prípadne jej blízka rodina. V danom prípade odvolací súd pomerne zohľadnil aj náklady matky na výlety a dovolenky maloletého, pretože otec sa s maloletým nestýka a voľný čas maloletého nezabezpečuje v žiadnom rozsahu. Náklady na záujmovú činnosť maloletého a podnetné trávenie voľného času matka dostatočne zdôvodnila, ktoré odvolací súd zohľadňoval z pohľadu primeranosti veku a možnostiam maloletého a to bez ohľadu na dočasne prijaté štátne obmedzenia pohybu v súvislosti so šírením ochorenia Covid-19. Súčasťou nevyhnutných nákladov matky na maloletého je

pomer nákladov na platby za bývanie (energie, plyn, voda, odpad), avšak za takéto nie je možné považovať finančné záväzky rodičov napr. z úverov. Náklady na zabezpečenie bývania a s tým súvisiace splátky úveru, odvolací súd zohľadňoval pri odôvodnených a nevyhnutných nákladoch matky. Výdavky matky na zabezpečenie bežných potrieb maloletého, t.j. na nákup stravy, ošatenia, hygienických potrieb a výdavkov súvisiacich so zabezpečením zdravotnej starostlivosti, sú pritom nesporné a nie je potrebné ich osobitne preukazovať, keď takéto výdavky sú súdu známe a vychádzajú zo všeobecných poznatkov o cenách tovarov a služieb a primeranosti ich obvyklej spotreby pre dieťa v určitom veku a v danom prípade aj s poukazom na stále vážny zdravotný stav maloletého a z neho vyplývajúce osobitné výdavky na liečbu. Matka aj aktuálne lekárskymi správami o zdravotnom stave maloletého potvrdila, že tento si neustále vyžaduje zvýšenú starostlivosť, keď maloletý je aj v dôsledku akéhokoľvek obyčajného detského ochorenia majúceho dlhodobý a zlý priebeh vystavený hrozbe. Maloletý naďalej postupuje lekárske kontroly v súvislosti s jeho onkologickým ochorením. Príprava potravín a stravy pre maloletého si vyžaduje osobitnú prístup a aj zvýšené náklady a to vo všetkých jej segmentoch. Pokiaľ otec namieta náklady na stravu matkou uvádzané v sume cca 200 eur mesačne tu treba zdôrazniť, že zdravotný stav maloletého a potravinová intolerancia bola matkou lekárskymi správami potvrdená, pričom tieto náklady s poukazom na všeobecne známe poznatky o cenách potravín ktoré neobsahujú lepok, laktózu, alebo čerstvej zeleniny a ovocia či mäsa, nie je potrebné preukazovať potvrdeniami o ich kúpe a tak ako ich matka vyčíslila odvolací súd nemal dôvod spochybňovať. Námietky otca v súvislosti s matkou vyčíslenými výdavkami na potreby maloletého považoval odvolací súd za nedôvodné, ktoré skôr preukazujú, že otec, ktorý sa o maloletého nestará, nemá najskôr ani predstavu o jeho zdravotnom stave, jeho vývoji a starostlivosti. Námietku otca o potrebe zohľadniť zmenu pomerov na strane matky spočívajúcej v uzavretí manželstva, poukazujúc na príjem jej manžela, ako dôvod na úpravu výšky výživného v zmysle jeho odvolacie návrhu odvolací súd nezohľadnil, naopak poukazuje na vznik ďalšej vyživovacej povinnosti matky a tiež na okolnosť, že manžel matky v tomto prípade na miesto otca supluje jeho rodičovské povinnosti vo všetkých ich smeroch.

19. V posudzovanom prípade bolo potrebné osobitne zohľadňovať výlučnú a aj veľmi náročnú osobnú starostlivosť matky o maloletého, keď otec o maloletého od jeho narodenia neprejavuje záujem, na jeho starostlivosť sa inou formou, ako platením výživného nepodieľa. Pokiaľ otec namieta, že je naň nazerané ako na nezodpovedného rodiča tu treba zdôrazniť, že aj z odvolacím súdom doplneného dokazovania vyplynulo, že otec sa o potreby maloletého nezaujíma, o jeho zdravotnom stave sa neinformuje (posledný prejavovaný záujem vo forme telefonického kontaktu matky bol pri príležitosti narodenín maloletého v 8/2019). Námietka otca, že matka mu styk s maloletým neumožňuje je neakceptovateľná, keď otec počas celého života maloletého, napriek tomu že mohol a mal, sa žiadnym spôsobom na jeho náročnej starostlivosti nezúčastňoval a nezúčastňuje. Navyše jeho argumentácia v tomto smere bola neurčitá a z jeho vyjadrení a ani z jeho doposiaľ prezentovaných postojov či konkrétnych konaní jeho skutočný záujem o maloletého nevyplýval. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že výživné na maloleté dieťa musí zohľadňovať podiel osobnej starostlivosti každého z rodičov, ktorá je v danom prípade maloletému poskytovaná iba matkou a to vo všetkých oblastiach (výchova, osobná starostlivosť, starostlivosť spojená s jeho vzdelávaním, zabezpečením zdravotného stavu ale aj voľného času). Podiel matky na osobnej starostlivosti je tiež formou plnenia si jej vyživovacej povinnosti a v tomto prípade, kedy otec na starostlivosť o maloletého neparticipuje, je potrebné ju zohľadniť tak, že otec je povinný sa na výžive a potrebách maloletého podieľať v prevažnej miere, ktorá však súčasne zodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam. Je zrejme, že otec až do nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, platil na maloletého výživné 100 eur mesačne, od 5/2019 v súlade s predbežnou vykonateľnosťou rozsudku platí výživné 250 eur mesačne a 20 eur mesačne splátky zročného výživného. V prospech maloletého mu neposkytuje vecné plnenia alebo dary pri príležitosti sviatkov, neprispieva na niektoré osobitné výdavky, napr. na liečbu, či spojené s návštevou predškolského zariadenia alebo v súčasnej dobe so školskou dochádzkou, či trávením voľného času. Otcom navrhovaná výška výživného, ktoré by nepokrylo ani zvýšené finančné nároky maloletého na stravu a liečbu je nereálna a v jednoznačnom rozpore s jeho záujmami. V posudzovanej veci odvolací súd nezohľadnil obranu otca, že dôvodom jeho dlhohodej nezamestnanosti a obmedzených možností na trhu práce je jeho úzko profilované vzdelanie. Vychádzal z jeho možností a schopností, poukazujúc na jeho vek, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, lokalitu v ktorej žije a aj na jeho zdravotný stav, ktorý ho neobmedzuje pri výkone akejkoľvek práce, vrátane manuálnej. Takýto prístup otca k zodpovednosti za maloletého a plneniu si zákonnej vyživovacej povinnosti nemôže byť na úkor maloletého. Aj z toho dôvodu pre stanovenie výšky výživného bolo dôvodné vychádzať nie z faktického, ale potencionálneho príjmu otca, ktorý by mohol dosiahnuť, keby svoje schopnosti a možnosti využíval. To, že určené výživné

túto podmienku spĺňa, napokon preukazuje aj jeho posledné zamestnanie v mesiacoch 1-2/2021, v ktorom ako uviedol, dosahoval príjem 800 eur netto mesačne. Okolnosť, že otec tento pracovný pomer sám ukončil výpoveďou k 28.02.2021, bez preukázania dôvodov odvolací súd vyhodnotil ako vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania a zárobku bez dôležitého dôvodu (§ 75 ods.1 Zákona o rodine). Dopĺňa, že otec v odvolacom konaní pri preukazovaní svojho príjmu zostal pasívny, údajnú snahu nájsť si primerané zamestnanie a dôvody dlhodobej nezamestnanosti nijako vierohodne nezdôvodnil.

20. Odvoací súd vzhľadom na uvedené, zhrnúc celé vykonané dokazovanie, preukázané skutkové okolnosti a z nich vyplývajúci skutočný stav dospel k záveru, že výška výživného na maloletého ustálená súdom prvej inštancie je správna a zodpovedá zákonným kritériám určovania výživného na maloleté dieťa (§ 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine), zohľadňuje odôvodnené potreby maloletého, výkon osobnej starostlivosti ako aj schopnosti a možnosti rodičov, na výživu ktorých je maloletý plne odkázaný.

21. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku I. potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

22. Vo veci v ktorej nie je odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výšky splátok a podmienok splatnosti zročného výživného, keď súdom prvej inštancie určená výška splátok zročného výživného vo výške 20 eur mesačne nezodpovedá spotrebnému charakteru výživného a ani záujmu maloletého. Poukazuje na § 232 ods. 3 CSP, ktorý určuje lehotu na plnenie 3 dni, pričom poskytnutie dlhšej lehoty na plnenie je skôr výnimočným riešením. Každé súdne rozhodnutie ukladajúce povinnosť platiť výživné je predbežne vykonateľné zo zákona podľa § 44 CMP, rozhodnutie o tom, že súd určí dlhšiu lehotu, alebo určí, že sa peňažné plnenie môže vykonať v splátkach, je formulované len ako výnimka. Právo na povolenie plnenia dlžného výživného na maloleté dieťa v splátkach, nie je možné uplatňovať automaticky, použitie takéhoto výnimočného riešenia by malo byť v rozsudku presvedčivo odôvodnené dôležitými okolnosťami najmä na strane povinného, ktorý sa napr. bez vlastného zavinenia nečakane ocitol v nepriaznivej finančnej situácii. Pokiaľ súd využije možnosť povoliť plnenie zročného výživného v splátkach, musí zároveň presne určiť ich výšku a podmienky splatnosti. Výška splátok by mala byť rozpočítaná tak, aby dlžné výživné bolo uhradené čo najskôr, vzhľadom na spotrebný charakter výživného. S ohľadom na dobré mravy, by rozhodne povolenie splácania dlžného výživného nemalo prichádzať do úvahy, ak dlh povinnému vznikol neplnením výživného za minulé obdobie bez vážneho dôvodu. Výšku zročného výživného odvolací súd ustálil ku koncu mesiaca predchádzajúceho rozhodnutiu, započítajúc zaplatené zročné výživné od 5/2019 do 31.03.2021 vo výške 20 eur mesačne, ktorého úhradu potvrdili obaja rodičia. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zročnom výživnom zmenil podľa § 388 CSP, ktoré v celkovej sume 2.280,3 eura uložil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach zohľadňujúc aj jeho finančné možnosti tak, aby tento otcov dlh na výživnom pre maloletého bol zaplatený najneskôr v lehote do 12 mesiacov.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 52 CMP.

24. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).